

BISTRISKE TAČKE

PREDSTAVITEV PASME- DOODLE

PREKOMERNA
TELESNA TEŽA
PRI PSIH

VZROKI, POSLEDICE
IN ZDRAVLJENJE, DR.
VET. MED. MARUŠA
AHAJ

KUŽA NAŠ NOV
DRUŽINSKI
ČLAN

KAJ VSE
POTREBUJEM ZA
SVOJEGA KUŽKA

DRUŽENJE S
PSMI

SOCIALIZACIJA IN
INTERAKCIJA Z
DRUGIMI PSMI

RECEPTI ZA PASJE KEKSE, KAM S PSOM 4. DEL, KRIŽANKA

UVODNIK

Zadnje tačke so izšle meseca junija in od takrat dalje, se je na kinološkem društvu dogajalo kar veliko.

Čeprav so se kar kmalu po njihovem izidu začeli dopusti, sta Ana in Nuša pridno vodili naše poletne pasje urice. Mladički so začeli s svojo prvo socializacijo in začeli graditi navezanost na svojega lastnika. Starejši kužki so pa medtem lahko preživeli nekaj kvalitetnega časa s svojimi lastniki na sproščen in zabaven način.

30. 09. smo na Kinološkem društvu gostili regionalno tekmo za pokal Astor. Tekme so se udeležili tudi štirje naši člani: Bojan Lah, Anja Jug, Branko Šuler in Tatjana Pogorelčnik. Za njihove uspehe jim iskreno čestitamo. Tekma je potekala v sproščenem duhu, videli smo veliko dobro opravljenih poslušnosti in obramb, zaključila se je pa s podelitvijo nagrad in skupnim druženjem kinologov iz različnih koncev Slovenije.

V mesecu avgustu so tudi gostili Hoopers počitnice kolegov iz Italije, ki so organizirali predavanja z znanim inštruktorjem Alfonsom Sabattinijem.

Po poletju smo pridno začeli delati s tečajniki v mali in osnovni šoli, ter v disciplinah Hoopers in Rally Obedience. Le te smo končali v soboto 2. 12. z izpiti. Iskrene čestitke vsem, ki so le te opravili! Kmalu pa tudi sledijo nam že dobro znane zimske urice, katerih se vsi že veselimo!

Nuša Bezjak
Urednica Bistriških tačk

FOTOGRAFIJE IZ SEPTEMBERSKE TEKME

DOODLE

Z ljubkimi imeni in kodrasto dlako se zdi, da so doodle v zadnjem času postali izjemno priljubljeni pri lastnikih hišnih ljubljencev. Vedno bolj so priljubljeni pri ljudeh z alergijami, ker pogosto obljublajo malo ali nič izpadanja dlake. Pravijo, da so dobrodušni, pametni in prijazni družinski psi. Kakšna popolna pasma.

Čeprav tehnično gledano doodle niso pasma. Doodle so mešanci med pudlji in drugimi pasmami. Labradoodle (labradorec) in goldendoodle (zlati prinašalec) so najbolj znani izmed doodle psov, vendar obstajajo tudi drugi, od schnoodle (šnavcer) do whoodle (mehkodlaki pšenični terier).

Zgodovina Doodle psov

Doodle je križanec med pudljem in drugo pasmo psov. Prvi doodle so bili verjetno kokapooji. Koker španjeli in pudlji sta bili dve izmed najbolj priljubljenih pasem psov v ZDA v 40. letih 20. stoletja, zato je bilo pričakovano namerno parjenje obeh, še posebej ker so psi, ki so nastali, veljali za "privlačne in prijazne spremljevalce". Prvi zapisi o kokapujih segajo v petdeseta leta prejšnjega stoletja. Kmalu sta postala popularna yorkipoos (yorkshire terier) in peekapoos (pekinezer).

Nekaj desetletij pozneje je Wally Conron v osemdesetih letih 20. stoletja delal kot vodja vzreje mladičev pri Kraljevem združenju psov vodnikov Avstralije. Conron se je trudil najti psa vodnika za slepo žensko, katere mož je bil alergičen na pasjo dlako. Preizkusil je skoraj tri ducate pudljev, preden je prišel na idejo, da bi pudlja križal z labradorcem, v upanju, da se združijo pozitivne lastnosti obeh pasem. Conron je bil uspešen, a je kmalu ugotovil, da križanci nikogar ne zanimajo. Takrat je svoji ekipi za odnose z javnostmi naročil, naj gredo k tisku in jim povedo, da so izumili novega psa. Poimenoval ga je labradoodle.

Doodle psi so mešanica priljubljenih pasem, kot sta zlati prinašalec in pudelj (goldendoodle). Te pasme so križane, da bi dobili najboljše lastnosti vsake živali v enem psu. Poleg goldendoodlov so priljubljene mešanice še labradoodle (labrador), sheepadoodle (staroangleški ovčarji) in schnoodles (šnavcerji). Pudlji – standardni, miniaturni ali pritlikavi – so bili prav tako pomešani z beagli, mopsi, avstralskimi ovčarji, korgiji, mehkodlakimi pšeničnimi terierji in bernardinci. Doodle so izjemno priljubljeni hišni ljubljenci, vendar FCI in druge kinološke organizacije teh dizajnerskih psov ne priznava kot pasmo. Čeprav so vsi zelo srčkani, si je pomembno zapomniti, da je pasja osebnost vedno lahko met kocke, ne glede na to, kakšen je njegov DNK ali rod

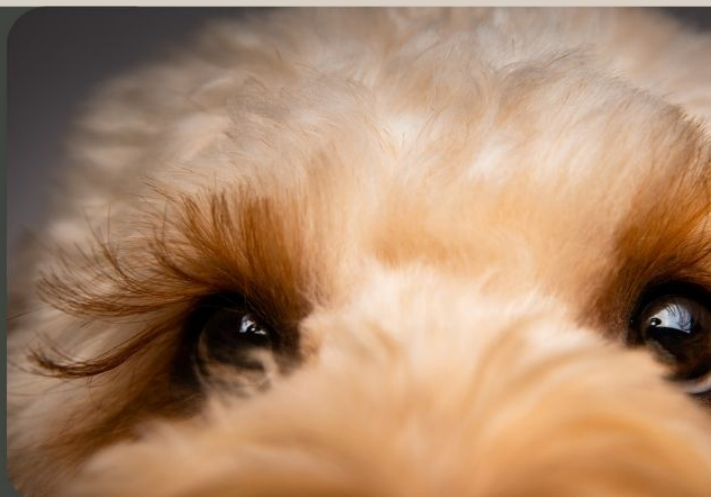
Ali so vsi doodle psi hipoalergeni?

Ena najbolj priljubljenih lastnosti doodle mešanic je njihova dlaka, zaradi katere se domneva, da so psi hipoalergeni. Ko gre za doodlov kožuh, morate vedeti, da je nemogoče napovedati ali bo njegov tip dlake zares hipoalergen ali ne.

Ker gre za mešanca, je med posameznimi psimi veliko razlik, tudi med psi iz istega legla! Če imate hude alergije, morate nekaj časa preživeti z izbranim psom, preden se odločite ali bo pravi za vas in vašo družino.

Številni psi pristanejo nazaj pri vzreditelju ali v zavetiščih, ker so novi lastniki verjeli, da nanje ne bodo imeli alergijske reakcije, nato pa ugotovijo, da temu ni tako. Res pa je, da njihova dlaka, za razliko od drugih pasem, skoraj ne izpada.

DOODLE KOT PSI VODNIKI

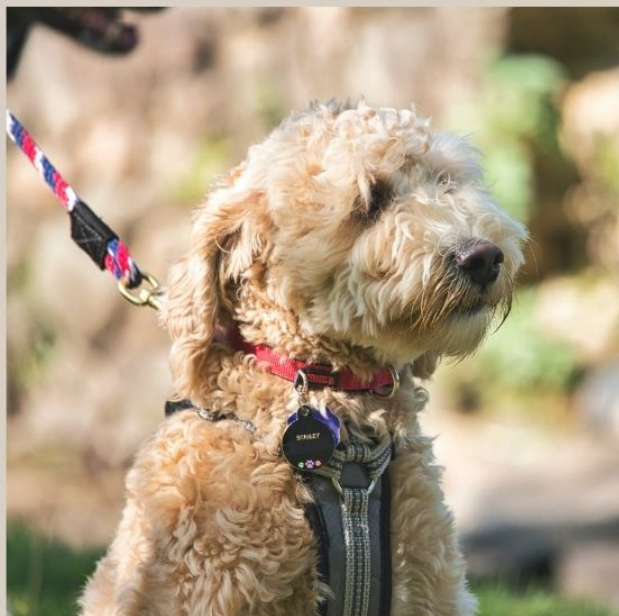
Prvi doodle – labradoodle – je bil ustvarjen z namenom ustvariti popolnega psa vodnika za slepo osebo. Od tistega prvega križanja so doodle še naprej zaželeni kot službeni psi. Službeni psi in psi vodniki morajo biti dobro usposobljeni in neagresivni do svojih lastnikov in tujcev. Goldendoodle in labradoodle dosegajo še posebej dobre rezultate v teh lastnostih in se pogosto šolajo kot službene živali. Ti psi so pogosto v paru z ljudmi s fizičnimi in nevrokognitivnimi motnjami.

Današnji križanci poleg dejstva, da so tudi oni delovni psi, so znani po zelo močni želji po hrani. Če združite zelo inteligentnega pudlja s psom, ki je zelo nagnjen k hrani, boste dobili popoln stroj za zaznavanje hrane. V vaši hiši bodo našli vsako drobtinico hrane, razen, če je zaklenjena in resnično nedostopna. Sami pudlji so precej občutljivi psi, ki jih ni preveč težko vzgojiti. Ponavadi jim je mar za mnenje lastnika in se trudijo, da bi ugajali. Želijo delati dobro in pri šolanju nimajo veliko lastne agende. Križanje pudlja s psom, ki je nekoliko manj orientiran ali bo stvari delal prav in bolj nagnjen k temu, da bo stvari naredil zabavne zase (kot je npr. avstralski ovčar), lahko povzroči živahnega, napetega, zelo inteligentnega psa, ki ve, kaj želi in kako to pridobiti. Vaš doodle bo sam našel naloge, če mu bo dolgčas, in verjetno vam ne bo všeč njegov način samozaposlitve.

DOODLE MLADIČEK

Vaš doodle se lahko zelo, zelo dolgo obnaša kot mladiček. Tipično vedenje mladičkov, kot je močna želja po žvečenju, veliko navdušenje ob srečanju z novo osebo ali psom in na splošno nekoliko krajši razpon pozornosti, je mogoče opaziti daleč v odrasli dobi. Za zaposlene družine, ki potrebujejo psa, ki hitro odrastejo in se ustalijo v preprosti rutini, doodle niso prava izbira. Še naprej vas bodo presenečali s svojimi idejami in iznajdljivostjo. Doodle ne bo zapustil faze mladiča za seboj in nenadoma postal resen, sproščen odrasel pes, ki spi ves dan, ga lahko peljete kamor koli brez povodca in nikoli več ne bo skočil na vaše obiskovalce. Pravzaprav verjetno nikoli ne bodo postali čisto resni!

ŠOLANJE DOODLE

Vaš doodle bo potreboval šolanje. Na koncu dneva si vsi psi ne želijo nič drugega kot to, da se povežejo z nami, se zabavajo, raziskujejo, igrajo in živijo polno življenje. Doodle je pasma, ki zahteva zelo veliko pozornosti. Potrebovali bodo, da jim pokažete, kako usmeriti vso to energijo in jo dobro uporabiti namesto za nagajivost in uničevanje vašega doma, za nekaj pozitivnega in obema v sprostitev in veselje. Doodle so nagnjene k temu, da precej lajajo, grizejo, skačejo na vsakogar in vse, če jim ne pokažemo, kako želimo, da se obnašajo. Nekateri so lahko nagnjeni k frustracijam ali reaktivnosti. Potrebovali bodo pozitivno šolanje a dosledne meje. Ne pozabite, da so ti psi križanci delovnih pasem z visokim delovnim nagonom. Za zaposlenega lastnika z natrpanim življenjskim slogom, v katerem ni časa, da bi se posvetili potrpežljivemu in doslednemu delu in šolanju doodla dajemo na znanje, da tak pes preprosto ni zanj!

LOVSKI NAGON

Če pogledamo njihovo dediščino, je edino logično, da imajo lahko doodle kar nekaj plenskega nagona. Obožujejo gibanje in se počutijo prisiljene, da mu sledijo. Lahko so plodoviti preganjalci – mačk, kuščarjev, žog, rok, nog ... Doodle lahko zelo vznemiri kar koli, kar se premika, in jih je težko znova spraviti iz njihovega visokega nagona. To je še posebej težavno v družinah z majhnimi otroki. Le malo stvari se premikajo tako čudovito neenakomerno, oddajajo tako močne vriskajoče zvoke in skačejo tako izvrstno, kot majhni otroci, iz doodlovega zornega kota. Morda boste morali vložiti kar nekaj časa v to, da naučite svojega psa, da se ne odziva na gibanje otrok. Nekateri doodle ne morejo biti v bližini otrok saj je stimulacija preprosto prevelika.

Družinski Doodle

Ali so lahko doodle odlični družinski psi? Vsekakor! A le, če je vsa družina predana vadbi, druženju in treniranju svojega doodla ter mu zagotavlja dnevno obogatitev. So srčkani in puhasti kužki – dokler niso. Skoraj vsi lastniki doodle najstnikov se spopadajo z vlečenjem na povodcu, intenzivnim skakanjem in grizenjem. Nihče ne bi smel podcenjevati ravni energije teh psov, pa tudi njihove razposajenosti in izjemne nagnjenosti k žvečenju. Doodle niso lahkotni družinski psi. Ne obstaja nekaj takega kot “družinski doodle za začetnike”. (Tako kot ne obstaja “začetniški družinski nemški ovčar” ali “družinski malinois”). **Ne pozabite: so križanci delovnih pasem.** Energija in delovna etika njihovih prednikov sta še vedno močna v njihovi genetiki. Če je vaša družina zaposlena si ne privoščite doodla. Verjetno je, da mu ne boste mogli zagotoviti toliko interakcije in šolanja, kot ga bo potreboval, in postali boste razočarani nad njegovim vedenjem. Lahko in bodo postali uničujoči, če jim je dolgčas.

Kako veste, da ne bi smeli imeti Doodla

Njihova razposajenost lahko zlahka preraste v hipervzburjenje in reaktivnost, če se jim zgodaj v življenju ne posveti ogromno treninga. Ne bi smeli dobiti Doodla, če nimate vsaj 2 uri, da bi se posvetili vadbi in treningu svojega psa – in to je 2 uri vsak dan. Ne marate ven, ko je hladno ali deževno? Ali ne želite več let varovati svojega doma pred uničenjem in svojega psa učiti, da ne sme vedno znova žvečiti vaših čevljev? Uživete v Netflixu in se želite cele tri dni sproščati na podaljšanem vikendu? Imate 12-urni delovnik in želite konec dneva v miru sestri pred televizijo ali se družiti s prijatelji? In če svojega psa ne želite krtačiti večkrat na teden in investirati v mesečne obiske profesionalnega frizerja...**ti psi niso za vas!**

PASTE DOBRI RECEPTI

PUPCAKES

PUPCAKES

Enostavni psem prijazni mafini z banano in arašidovim maslom ter kremo iz kremnega sira

KOLIČINA: 12

ČAS PRIPRAVE: 10 MIN

ČAS PEČENJA: 15 MIN

SESTAVINE

2 banani
150 g arašidovega masla
2 jajci
75 g medu
100 g polnozrnate moke
75 g ovsenih kosmičev
1 žlička pecilnega praška
125 ml vode

Krema
12 čajnih žličk kremnega sira
12 pasjih piškotov

NAVODILA

1. Segrejte pečico na 180C/160C (ventilacija) in pripravite modelčke za mafine v pekač.
2. V posodo dajte banani in jih zmečkajte.
3. K bananam dodajte arašidovo maslo, jajca in med ter zmešajte.
4. Dodajte moko, pecilni prašek in ovsene kosmiče ter zmešajte dokler ne dobite enakomerne mase (masa bo precej trdna).
5. Postopoma dodajajte vodo dokler ni masa ponovno enakomerna.
6. Maso razdelite v 12 modelčkov in pečite v pečici 15-20 min (dokler ne bodo mafini lepe rjave barve).
7. Ko so Pupcakesi pečeni, jih pustite, da se popolno ohladijo, ter jih odstranite iz modelčkov (saj jih bo drugače vaš kuža pojedel)
8. Preko Pupcakesov namažite čajno žličko kremnega sira ter na vrh dodajte pasji piškot.

OPOMBA

POMEMBNO! Obvezno uporabite arašidovo maslo, ki NE vsebuje Xylitol-a, saj je za pse strupen. Kupite pasje arašidovo maslo, ki je namenjeno kužkom!

**PIŠKOTI Z
ARAŠIDOVIM
MASLOM**

PASJI PIŠKOTI

Iz naravnih sestavin, ki jih bo tvoj kuža enostavno oboževal!

KOLIČINA: CCA. 36

ČAS PRIPRAVE: 10 MIN

ČAS PEČENJA: 25MIN

SESTAVINE

- 1 1/2 skodelice polnozrnate moke
- 1/4 skodelice pasjega arašidovega masla
- 1/2 čajne žličke cimeta
- 1/8 - 1/4 skodelice vode

NAVODILA

1. Segrejte pečico na 160 stopinj.
2. Vse sestavine dajte v posodo in mešajte dokler ni masa enakomerna. Maso oblikujte v kroglo in jo postavite na trdo površino. Preko mase dajte peki papir in maso z valjarjem oblikujte v ravno testo visoko približno pol centimetra.
3. Izrežite obliko s pomočjo modelčkov. Oblika je lahko seveda kakšna želite.
4. Peki papir, ki ste ga uporabili prej, lahko ponovno uporabite tako, da ga položite na pekač in nanj zložite izrezane piškote.
5. Pekač položite v pečico in pečite približno 25 min. Ko so piškoti pečeni ugasnite pečico in jih pustite v vroči pečici (ugasnjeni) še 30 min oz. dokler niso hrustljavi.
6. Piškote postrezite vašemu kužku hladne.

OPOMBA

Pasji piškoti niso nadomestilo hrane vašega ljubljence in naj bodo psu ponujeni le parkrat!

A close-up photograph of a person's hand holding several star-shaped cookies. The cookies are golden-brown with a textured surface, showing visible oatmeal and spices. The background is slightly blurred, showing more cookies and a wooden surface.

**PIŠKOTI Z
OVŠENIMI
KOŠMIČI IN
KORENTEM**

PASJI PIŠKOTI

Z korenjem in ovsenimi kosmiči, raznolik okus primeren čez celo leto

KOLIČINA: CCA. 26

ČAS PRIPRAVE: 10 MIN

ČAS PEČENJA: 20 MIN

SESTAVINE

- 2 skodelici ovsenih kosmičev
- 1 1/2 skodelici naribanega korenja
- 1 jajce
- 2 čajni žlički kokosovega olja
- 1/2 čajne žličke cimeta
- 1/4 skodelice grškega jogurta

NAVODILA

1. Segrejte pečico na 160 stopinj.
2. Eno skodelico ovsenih kosmičev zmeljite v mikserju do teksture prahu. Zmlete ovsene kosmiče dajte v posodo.
3. V posodo dodajte ostale sestavine, tudi preostali del ovsenih kosmičev in zmešajte v enakomerno maso. Po občutku in glede na konsistenco mase lahko dodate več ovsenih kosmičev ali grškega jogurta.
4. Maso s pomočjo valjarja spravite v testo debelo približno pol centimetra. Izberite modelček za piškote in izrežite obliko. Le te položite na peki papir v pekaču.
5. Pečite približno 20 minut. Po 20 minutah ugasnite pečico in jih pustite v vroči pečici približno 1 uro da bodo bolj hrustljavi. Za mehkejšo piškote, jih lahko vzamete iz pečice brez dodatnega segrevanja po času pečenja. Ohladite piškote na sobni temperaturi.

OPOMBA

Pasji piškoti niso nadomestilo hrane vašega ljubljence in naj bodo psu ponujeni le parkrat!

KUŽA NAŠ NOV DRUŽINSKI ČLAN

Pred nakupom kužka se morate najprej dobro pozanimati o pasmah psov in njihovih navadah, negi ter karakterju. To je potrebno narediti zato, ker si kužka ne smete nabaviti samo zato ker vam je všeč kako izgleda, temveč morate poiskati pasmo, ki je primerna za vas oz. bi bila primerna za vaš življenjski slog, ter količino prostega časa, ki ga imate.

Ne glede na to za katero pasmo se odločite se morate zavedati, da imeti kužka ne pomeni samo to, da ga dvakrat na dan peljete na sprehod, saj to ne bo dovolj za določene pasme in pa niti za kužka, ki je mladiček ali najstnik. Pravtako je dobro, da po izboru pasme, ki bi bila primerna za vaš življenjski slog, stopite v kontakt z vzrediteljem pasme in se tudi z njim pogovorite glede same izbire, saj vam bo le ta znal iz prve roke povedati kakšni so ti psi.

ODGOVORNOST LASTNIKA

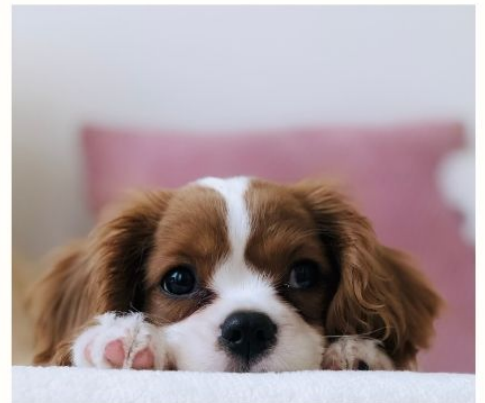
Zavedati se je treba, da je pes velika odgovornost in da nas bo spremljal skozi življenje približno 12-15 let. Preden se zanj odločite, dobro premislite ali ste pripravljeni na to vrsto odgovornost, saj lahko na koncu ob nepravilni odločitvi nič krivi kužki pristanejo v zavetišču.

Prav tako morate vedeti, da mladički potrebujejo zelo veliko pozornosti in vašega časa, saj v prvih mesecih razvijajo svoje socializacijske veščine, se učijo osnovnih stvari kot so osnovni ukazi, navezanosti na lastnika, sobne čistote, itd. in pa seveda, da so zelo razigrani in bodo potrebovali vaš čas, da se boste z njim tudi veliko igrali.

Definitivno vsak lastnik kužka lahko reče in potrdi to, da je dan, ko pripelješ domov svojega novega najboljšega prijatelja definitivno poln različnih čutev, od ljubezni, sreče, veselja pa vse do navdušenja.

Ne pozabit, da je to za mladička vse novo in da se mora navaditi na novo okolje. Pravtako mu je vse zanimivo, tako da bodite z njim ob odkrivanju svojega novega doma in pa novih stvari, ki ga v le tem pričakajo.

Na mladička se je dobro tudi pripraviti, da imate vse potrebne stvari že doma ob prihodu malega kosmatinca. Na naslednji strani lahko najdete različne zadeve za katere menimo, da je koristno, da jih imate doma.

Poskrbite, da ima kuža svoj prostor, v katerega se bo lahko umaknil ob stresnih situacijah in kjer bo lahko počival oz. spal. Ta prostor mu bo dal občutek varnosti in se bo vanj zatekel tudi, ko bo imel popoldanski spanec ali pa ko bo želel glodati kost, ki ste mu jo dali.

STVARI, KI JIH POTREBUJEM

ZA PRIHOD KUŽKA

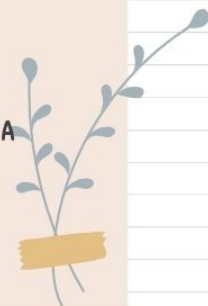

OPREMA

- OVRTNICA ALI OPRSNICA
- POVODEC
- POSODICI ZA VODO IN HRANO
- VREČKE ZA KAKCE
- PLENIČKE (PODLOGE ZA V HIŠO)
- HIŠNI BOKS TER POSTELJICA

HRANA

- SUHA HRANA
- MOKRA HRANA
- PREHRANSKI DODATKI/DOPOLNILA
- PRIBOLJŠKI
- PASJA PAŠTETA (TRENINGI)
- BIKOVKE/SVINJSKA UŠESA (ZA TAKRAT, KO JE TREBA KUŽKA ZAMOTITI)

ŠOLANJE

- IGRAČA, KI NE PISKA
- VREČKA/TORBICA ZA PRIBOLJŠKE
- DOLG POVODEC
- PRIBOLJŠKI
- NEPREMOČLJIVI ČEVLJI (LASTNIK)

NEGA

- MOKRI ROBČKI
- ŠKARJICE ZA KREMPLJE
- KRTAČA
- ŠAMPON IN BALZAM
- ZOBNA ŠČETKA IN PASTA
- KRTAČA ZA DLAKO

IGRAČE

- ŽOGA
- DENTALNE IGRAČE (TRŠE)
- INTERAKTIVNE IGRAČE
- IGRAČA NA VRVICI ZA AKTIVNO IGRO
- PLIŠASTA ŽIVAL

POTOVANJE

- AVTO BOKS
- PRENOSNA POSODICA
- TORBA ZA VSE STVARI
- TERMO FLAŠKA ZA VODO
- POTNI LIST!

PREHRANA

Pravilna izbira hrane je pri mladičkih zelo pomembna. Našemu kužku moramo ponuditi hrano, ki je najbolj primerna zanj, saj le ta poskrbi za pravilen razvoj in pa njegovo dobro počutje.

Mladički za svoj razvoj potrebujejo veliko kalorij s primernim razmerjem vitaminov in mineralov ter dovolj vlaknin. Najbolj primerne so hrane, ki so namenjene mladičem in med le temi izberemo tisto, ki nam najbolj ugaja. Pravtako se moramo pozanimati pri vzreditelju/zavetišču kjer smo vzeli psa, katero hrano so mu dajali pred prihodom v naš dom, saj moramo pravilno narediti prehod med različnima hranama (v primeru, da se odločite za drugačno, kot pa jo je kuža jedel prej),

Mladičku moramo ponuditi več manjših obrokov na dan, ki je razdeljen na primerno količino priporočenega vnosa hrane na dan. Le ta piše na embalaži hrane, ki jo naš kuža je. Prav tako se moramo tudi tukaj pozanimati pri prejšnjih lastnikih, kako so mladička hranili (3 ali 4 krat na dan), da pravilno razporedimo obroke in le te kasneje tudi prilagodimo glede na starost kužka.

IGRAČE

AKTIVNA IGRA

Za mladička je zelo pomembno, da se z njim igramo aktivno- torej, da se z njim igramo tako, da smo v igro vključeni tudi mi. Igrače, ki so najbolj primerne za aktivno igro so npr. žoge na vrvici, igrače s katerimi se lahko "vlečemo" s kužkom in takšne, ki jih lahko lovi, ko mu jih odmikamo.

Z aktivno igro dosežemo večjo navezanost na lastnika, ter zabaven način, da se ukvarjate z vašim kosmatincem.

IGRAČKE ZA ZOBKE

Mladičku se razvijajo tudi zobje, kar je pa zanj kar srbeča izkušnja. V tistem obdobju, bo kuža potreboval igračo, katero bo lahko grizel, saj se bo drugače lotil najbližje stvari, ki mu bo dovolj trda. Kot te so primerne igrače, ki so prav namenjene za zobke ali pa igrače iz trše plastike, ki jih naš kuža lahko grize in jih tako ne uniči takoj.

INTERAKTIVNE IGRAČE

Kužka lahko med našimi opravili zamotimo tudi z interaktivnimi igračkami, pri katerih bo moral razmišljati. Ponavadi so igrače oblikovane tako, da vanje damo priboljške in mora kuža s pomočjo noska, zob ter tačk poiskati način kako si priti do njih. Lahko so v obliki jajca ali krogle, kosti v katere stisnemo pasto in jo mora kuža polizati/zgrizti iz nje, kot plošče v katere skrijemo priboljške ali pa kot klasična "šnofka", ki izgleda kot preproga na katero posujemo priboljške in jih naš kuža mora poiskati.

ŽOGA

Kuža ima veliko energije in najlažje je, da mu tudi vržemo žogico s katero se lahko igra. Pri tem moramo biti pozorni, da ni iz mehke plastike, ki jo kuža lahko takoj uniči, ter da je njena velikost primerna.

PRIBOLJŠKI

Priboljški so velik del življenja naših kosmatincev, saj jim s tem pokažemo, da so nekaj naredili prav, jih nagradimo ali pa jih z njimi lažje motiviramo za trening ali pa trike.

Za treniranje s psmi so najbolj primerni majhni ter mehki priboljški, ki jih kuža lahko poje hitro in hkrati obdrži fokus na nas. V primeru večjih priboljškov se bo fokusiral na to, da le tega res poje in da preveri, ali mu je kaj padlo na tla.

Kužku lahko prav tako tudi ponudimo bikovke, kosti ali pa žvečilke, s katerimi ga tudi za kar nekaj časa dodobra zamotimo ter mu s tem popestrimo nagrajevanje. Katere so najbolj primerne pa se je najbolje pozanimati v živalskih trgovinah. Pravtako mora mladič v primeru, da mu le te ponudimo biti pod stalnim nadzorom lastnika.

Za pse so primerni tudi piškoti, ki so narejeni prav zanje. Lahko se lotimo in jih naredimo sami, ali pa jih kupimo v pasjih pekarnah ali pa pasjih trgovinah.

Zapomniti si je treba samo, da priboljški niso nadomestek pasje hrane in niso primerni, da jih pes zaužije več kot zapisano na embalaži priboljškov kot priporočen dnevni vnos!

NEGA

KOPANJE PSA

Psa je potrebno vsake toliko tudi skopati. Z le tem ne smemo pretiravati, ter to narediti občasno in po potrebi. Pri samem kopanju moramo uporabiti temu primerne šampone ter balzame, ki jih kupimo v trgovinah za male živali. Dobro se je tudi pozanimati kateri šampon je za pasmo najbolj primeren, saj je pasjih šamponov več, ki se lahko spopadejo z določenimi težavami dlake pri različnih psih.

NEGA DLAKE

Psa moramo seveda tudi česati. To opravimo po občutku in glede na vrsto dlake našega psa, V primeru kratkodlakih psov je česanje sigurno redkejšo kot pa pri psih z dolgo dlako. Potrebno je tudi kupiti krtačo primerno dlaki našega kosmatinca, da na ta način za dlako poskrbimo najboljše kot je možno.

ČIŠČENJE ZOBKOV

Higijena zob je pri psih zelo pomembna. Le to je priporočljivo narediti parkrat tedensko s krtačko in pasjo zobno pasto. Na ta način preprečimo težave z dlesnimi ter slab zadah. Za samo čiščenje zob lahko uporabimo tudi dentalne palčke, pri katerih si kuža z žvečenjem zobe očisti sam.

BLAZINICE ŠAP

Blazinice šap so zelo pomembne pri psih. Najbolj važna nega je poleti, ko je asfalt zelo vroč in le te lahko pokajo, ter pozimi, ko je zunaj veliko soli ter peska, ter le ti lahko škodijo blazinicam na šapah. Blazinice je v teh časih dobro zaščititi. Redno jih je pa čez leto tudi treba spremljati, da se na njih ne pojavijo ranice ali pa se vanje zataknejo tujki.

KREMPLJI

Psu je redno treba porezati tudi kremplje. Le to je potrebno narediti s posebnimi kleščami. Priporočljivo jim jih je rezati na približno 1 mesec ali pa prej po potrebi v primeru hitre rasti.

UHLJI

Pasje uhlje je redno treba pregledovati in jih čistiti, saj s tem preprečimo vretja. Za čiščenje uhljev moramo uporabiti posebne tekočine, ki jih lahko dobimo v pasjih trgovinah.

KAM S PSOM - 4. DEL

G O R E N J S K A

S psom na **POHOD**

5 idej kam se s psom podati na krajši izlet.

Tokrat se bomo podali na izlete na
gorenjsko!

Gorenjska najverjetneje ponuja največ
različnih destinacij na katere se lahko
podamo s psom, saj je na planotah,
hribih ter gorah ogromno peš poti, ki
so dosegljive tudi psom.

Opomnik: Na bolj zahtevne poti (ki
sicer v članku niso omenjene) se
podajte le v primeru, če ste tega
sposobni sami, ter če je tega
kondicijsko sposoben tudi vaš kuža.
Pravtako moramo biti pozorni tudi na
vremenske razmere- beri: pozimi
sneži, poleti pa je ne glede na vse
pravtako pasje vroče!

P R E D D V O R K R O Ž N A P O T

DOLŽINA POTI: 3,19KM

TRAJANJE POTI: 1H

PRIMERNOST: VSI LETNI ČASI

TEŽAVNOSTI: LAHKA

Pot okoli jezera Črnava je kratka in primerna za male čivave, če pa si športnega duha pa
le izberi krožno pot, ki je nekoliko daljša, vendar primerna za izlet v vseh letnih časih.
Natančen zemljevid poti najdeš pod opisom, pri gpx poti. Izlet začneš v smeri hotela
proti S. Jakobu, na ovinku kjer je kapelica in klopca zaviješ levo na makedamsko pot in
hodiš v smeri Nove vasi.

Začetek se začne z malo vzpona, nato pa je pot ravna in primerna tudi za družine z
otroškimi vozički. Poleti prav prija hladna senčka in šumenje reke v bližini. Pot je manj
poznana in na sami poti le redko srečate sprehajalca in prav zato je odlična za
sprehajanje z našimi živahnimi kosmatinci. Na koncu poti pa prija tudi kavica v
restavraciji hotela Alma ob jezeru Črnava.

BLEJSKO JEZERO

DOLŽINA POTI: 5KM

TRAJANJE POTI: 1,5H

PRIMERNOST: VSI LETNI ČASI

TEŽAVNOSTI: LAHKA

Bled je najbolj znan po Blejskem jezeru in otoku s cerkvijo, ki ob prvem pogledu vzameta dih zaradi svoje izredne lepote. Ob jezerski obali se 120 m visoko vzdiguje skalna pečina s srednjeveškim gradom. Prvi sledovi človeka na Bledu so iz kamene dobe.

Bled je danes urejeno letovišče z mnogimi hoteli, zasebnimi prenočišči, avtokampom in pestro domačo in tujo kulinarično ponudbo. Posebej so znani po slastnih kremšnitah. Slovi tudi kot veslaško-regatni center in kot izhodišče za številne izlete in sprehode v čudovito okolico kot so soteska Vintgar, Pokljuška soteska, Slap pod Iglico, osamelci okoli jezera, planote, Triglavski narodni park. Okoli jezera je speljana krožna sprehajalna pot. Sprehod je dolg le uro in pol ter nam prehitro mine ob čudovitih razgledih na okolico.

O J S T R I C A

DOLŽINA POTI: 2KM

TRAJANJE POTI: 1H

PRIMERNOST: SPOMLADI, POLETI, ZGODAJ JESENI

TEŽAVNOSTI: SREDNJE ZAHTEVNA

Na praznični dan, ko je Bled poln turistov, mi pa smo si zaželeli Blejskega jezera, smo se odpravili na Ojstrico nad Blejskim jezerom, odkoder je prelep razgled na jezero in okolico. Ojstrica in mala Osojnica sta hriba, ki se dvigata nad zahodno obalo Blejskega jezera. Nagrajeni bomo z izredno lepim razgledom na Blejsko jezero, otok, grad in karavanške gore v ozadju. Višinske razlike je približno 190 m. Vzpon je primeren tudi za mlajše otroke. Avto smo pustili na parkirišču v Zaki (lahko ga pustite tudi tik pod Ojstrico-je označba iz ceste, prostor le za dva avtomobila) in se odpravili po sprva kar strmi poti. Že po 50 metrih pa postane pot bolj položna. Sam čas vzpona je sicer odvisen od hitrosti hoje, a mi smo s 3 letnikom prišli na vrh v slabi uri. Odrasel pohodnik bi do vrha rabil približno 20 min.

Na vrhu pa mir, klopca in prelep razgled.

BLEJSKI VINTGAR

DOLŽINA POTI: 6,86KM

TRAJANJE POTI: 2-3H

PRIMERNOST: SPOMLADI, POLETI, ZGODAJ JESENI

TEŽAVNOSTI: LAHKA

Bled je najbolj znan po Blejskem jezeru in otoku s cerkvijo, le izletniki z izostrenim nosom za naravne lepote pa vedo, da se nedleč stran najde še en biser med lepotami Slovenije-Blejski vintgar. Soteska Vintgar je 1600 m dolga in do 250 m globoka soteska na vzhodnem robu Triglavskega narodnega parka, 4 km severozahodno od središča Bleda.

Izoblikovala jo je gorska reka Radovna, ki se kmalu po izhodu iz soteske kot desni pritok izliva v Savo Dolinko. Povirje Radovne je v dolinah Krmi in Kotu v Triglavskem pogorju, vode pa zbira tudi s severnega dela Pokljuke in z Mežakle. Radovna je prvotno odtekala naravnost na jug proti blejski kotanji, v predzadnji ledeni dobi pa je Blejski kot zapolnjeval Bohinjski ledenik, zato se je bil Radovenski ledenik pri Krnici prisiljen preusmeriti proti severovzhodu. Ko se je na začetku medledene dobe, ki je sledila, led umikal, so iz njega tekoče vode zapolnile kotanjo severozahodno od Bleda. Jezero je bilo globoko od 100 do 120 m.

Predlagamo, da obisk načrtujete v jutranjih ali popoldanskih urah. Med 10. ter 13. uro je soteska najbolj obremenjena.

Pot je krožna. Na voljo sta dve različni povratni poti. Pohodna obutev je nujna, pri hoji pa velja previdnost. Soteska je odprta od aprila pa do sredine oktobra. Parkirišče je plačljivo, za vstop je predhodno potrebno kupiti vstopnice.

Obisk z psom je dovoljen, vstopnice za domače živali so na voljo le direktno na vhodu v sotesko.

Vstopnice lahko natisnete ali odprete na telefonu. Ob vstopu skenirate QR kodo na vstopnici. Ob nakupu vstopnice preko spleta morate izbrati uro ter dan ogleda. Nujno se držite izbranega termina, kajti število vstopnic je časovno omejeno.

PLANINA ZAJAMNIKI

DOLŽINA POTI: 5,5KM
TRAJANJE POTI: 1,5H
PRIMERNOST: VSI LETNI ČASI
TEŽAVNOSTI: LAHKA

Planina Zajamniki je prečudovit košček narave, ki se je na našem seznamu želja znašla že kar nekaj časa nazaj. Leži na južnem robu Pokljuke, ki je sama po sebi pravi raj za vse navdušence nad pohodništvom in gorskim kolesarjenjem. Sigurno ste sliko te razpotegnjene doline že kdaj videli ampak zagotovimo vam lahko, da je v živo še lepša. Izhodišče za ta izlet je parkirišče pri Rudnem polju, pri poligonu za biatlon. Parkirnina za avto za cel dan v letu 2023 znaša 6€. Pot začnemo v smeri koč na Uskovnici. Spustimo se v dolino Španove jame in na križišču hojo nadaljujejo po levi cesti, ki počasi preide v smrekov gozd. Pokljuka se nahaja na 1347 metrov nadmorske višine, Zajamniki pa so na 1280m. Polovico poti se spuščamo in potem rahlo dvignemo. Vsekakor je to izlet, ki ga zmorejo tudi naši najmlajši in je primeren tako rekoč za vsakogar. Po našem mnenju bi se dalo pot oddelati tudi s kakšnim bolj športnim vozičkom.

Poleti se tu pasejo krave in v pastirskih kočah lahko kupite sveže kislo mleko, sir, skuto in druge planinske dobrote. Je pa tega vedno manj, saj je v pastirskih stanovih sedaj veliko ljudi, ki se ne ukvarjajo več s temi dejavnostmi.

Za najbolj čudovit razgled se je potrebno povzpeti na manjši hribček s hiško, ki se nahaja čisto na koncu ceste. Razgledi na okoliške hribe in na najbližje dvatisočake so ob jasnem vremenu čudoviti. Zelo lepo se vidi na Triglav, Debeli vrh, Mišelj vrh, Tošč, ob jasnem vremenu pa lahko vidimo tudi del Bohinjskega jezera.

PREKOMERNA TELESNA TEŽA PRI PSIH

Prekomerna telesna teža pri psih je dandanes zelo pogost in zaskrbljujoč pojav, v razvitem svetu je celo najpogostejša oblika pasjih prehranskih motenj. Po nekaterih študijah (v Veliki Britaniji in USA) bi naj imelo prekomerno telesno težo kar 40% psov, številke pa naj bi še naraščale. Pomembno se je zavedati različnih vzrokov, ki privedejo do debelosti psov in posledic, ki jih ta prinaša. Takšni psi imajo krajša in manj kvalitetna življenja ter bistveno več zdravstvenih težav. Zato je ozaveščanje o tej temi nujno potrebno, saj je preventiva ključnega pomena. Veliko lažje je namreč preprečiti nastanek debelosti, kot pa izgubo telesne teže in njeno vzdrževanje.

VZROKI

Po eni strani je formula za debelost preprosta – v telo se vnese več energije, kot se je porabi. A dejavnikov, ki na to vplivajo, je veliko. Najpogosteje gre za nezdrav način življenja, torej za premalo gibanja in prekomerno hranjenje. Pomembno vlogo pa igrata tudi genetika in hormonske motnje. Debelost se pojavlja najpogosteje med 5. in 11. letom.

Učinkovitost presnove hranil v telesu je odvisna od določenih regulatorjev, na katere ima velik vpliv genetski zapis posameznega psa, kar je povezano predvsem s pasmo. Ta bi naj imela kar 30-70% vpliv na razvoj debelosti. Pasma, ki so nagnjene k večji telesni teži so labradorci, zlati prinašalci, beagli, mopsi, španjeli, ... Specifično pri labradorcih je bilo ugotovljeno, da ima del populacije mutacijo v genu (POMC), ki je povezan s povečanim apetitom.

Kar se tiče hrane, imata največji vpliv na razvoj debelosti njena ješčnost in kalorična vrednost. Lastniki so pogosto navdušeni, ko njihov pes z veseljem poje celo skledo hrane, to pa proizvajalci s pridom izkoriščajo pri formulaciji briketov, konzerv, peletov, ... Če se količine obroka ne omeji, bo posledično žival konstantno jedla preveč, sploh kadar gre za živali, ki so genetsko nagnjene k prekomernemu hranjenju. Paziti je treba tudi na kaloričnost hrane, ki jo lahko zmanjšamo z dodajanjem vlaknin ali vode. Problem nastane tudi, ko lastniki precenijo potrebe živali po hrani, dajejo veliko število priboljškov, hranijo s hrano z mize ali ko žival hrani več ljudi, ki med seboj ne komunicirajo.

Druga težava, ki pa prav tako pomembno vpliva na epidemijo debelosti, pa je pomanjkanje fizične aktivnosti, kar je na žalost pogosto povezano z življenjskim slogom lastnikov. Vsaka ura telesne aktivnosti na dan zmanjša tveganje za preveliko telesno težo. Predniki današnjih psov so se gibali povprečno 45% časa in pri tem premagovali desetine kilometrov na dan. To ne pomeni, da se isto pričakuje od vseh pasem, ki so se razvile do danes, dejstvo pa je, da noben pes ni namenjen samo za na fotelj ali za v boks.

Omeniti je potrebno tudi vpliv kastracije in sterilizacije. Med spoloma razlik v prehranskih potrebah sicer ni, se pa po sterilizaciji in kastraciji potrebe po energiji pri obojih zmanjšajo. En razlog je ta, da imajo spolni hormoni anabolni učinek, drugi pa ta, da pri teh živalih ni več spolnega vedenja, kar zmanjša fizično aktivnost.

POSLEDICE

Z debelostjo so povezane številne bolezni in dokazano zmanjšana življenjska doba. Ker telo nosi večjo težo, to povzroči nastanek ortopedskih bolezni (poškodbe vezi, artritis, težave s hrbtenico, ...). Zaradi zmanjšane gibljivosti in nezmožnosti nege pride do večje pojavnosti dermatoloških problemov, zaradi zoženja dihalnih poti pa do poslabšanja dihalnih težav.

Maščobno tkivo tudi samo deluje kot endokrini organ in izloča številne hormone. Nekateri od teh v telesu pospešujejo vnetne procese, kar pomeni, da je debelost nekakšno kronično blago vnetje s vplivom na vse organske sisteme v organizmu. Pojavljajo se lahko težave s srcem, pogosto v obliki kongestivne odpovedi srca, večji je riziko za nastanek sečnih kamnov, obolenj jeter, rakastih obolenj, pogosto je slabše celjenje ran in počasnejše okrevanje po operacijah.

ZDRAVLJENJE

Ko ugotovimo vzroke debelosti in izključimo bolezni, ki bi lahko nanje vplivale, naredimo plan hujšanja. Pri tem gre pogosto za spremembo življenjskega stila psa in lastnika, zato je sodelovanje in komunikacija z lastnikom bistvena za uspeh. Določimo primerno hrano, količino obroka ter režim hranjenja. Posegamo po hrani, ki je bogata s prehranskimi vlakninami in proteini ter manj bogata z maščobo in ogljikovimi hidrati. Proteini namreč stimulirajo metabolizem in dajejo občutek sitosti, vlaknine pa stimulirajo prebavo in povečajo porabo energije, saj se je del porabi že za njihovo prebavo. Cilj zmanjševanja telesne teže je cca. 1-2% izguba na teden, kar pomeni, da proces lahko traja tudi leto dni. Je pa taka izguba teže primernejša, izogibati se moramo namreč stradanju.

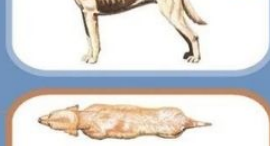

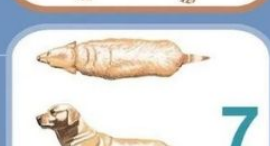

Predpišemo tudi primeren nivo telesne aktivnosti, ki pomaga izgubljati težo, a ohranjati mišično maso. Gibanje mora biti redno in se ga s časom po potrebi povečuje. Ko pacient doseže željeno izgubo telesne mase, naredimo plan prehranjevanja in gibanja za naprej, da se primerna teža ohrani doživljenjsko.

OCENA TELESNE TEŽE

Ker so vzroki za nastanek debelosti pri psih zelo raznoliki, se mora veterinar posvetiti vsakemu pacientu posebej, pri tem pa je bistveno sodelovanje lastnika (in vseh ostalih članov gospodinjstva).

Oceniti je potrebno režim hranjenja, kaj vse pes poje (obroki, priboljški, hrana z mize, hranjenje drugih članov družine oz. sosedov) in stopnjo telesne aktivnosti. Obstajajo posebni sistemi točkovanja BCS (Body Condition Score), po katerih se razvrsti pse v različne kategorije glede na telesne značilnosti. Predvsem smo pozorni na silhueto telesa, otipljivost reber in kostnih štrlin.

BODY CONDITION SYSTEM

TOO THIN	1	Ribs, lumbar vertebrae, pelvic bones and all bony prominences evident from a distance. No discernible body fat. Obvious loss of muscle mass.	
	2	Ribs, lumbar vertebrae and pelvic bones easily visible. No palpable fat. Some evidence of other bony prominence. Minimal loss of muscle mass.	
	3	Ribs easily palpated and may be visible with no palpable fat. Tops of lumbar vertebrae visible. Pelvic bones becoming prominent. Obvious waist and abdominal tuck.	
IDEAL	4	Ribs easily palpable, with minimal fat covering. Waist easily noted, viewed from above. Abdominal tuck evident.	
	5	Ribs palpable without excess fat covering. Waist observed behind ribs when viewed from above. Abdomen tucked up when viewed from side.	
TOO HEAVY	6	Ribs palpable with slight excess fat covering. Waist is discernible viewed from above but is not prominent. Abdominal tuck apparent.	
	7	Ribs palpable with difficulty; heavy fat cover. Noticeable fat deposits over lumbar area and base of tail. Waist absent or barely visible. Abdominal tuck may be present.	
	8	Ribs not palpable under very heavy fat cover, or palpable only with significant pressure. Heavy fat deposits over lumbar area and base of tail. Waist absent. No abdominal tuck. Obvious abdominal distention may be present.	
	9	Massive fat deposits over thorax, spine and base of tail. Waist and abdominal tuck absent. Fat deposits on neck and limbs. Obvious abdominal distention.	

The **BODY CONDITION SYSTEM** was developed at the Nestlé Purina Pet Care Center and has been validated as documented in the following publications:
Mawby D, Bartges JW, Moyers T, et. al. *Comparison of body fat estimates by dual-energy x-ray absorptiometry and deuterium oxide dilution in client owned dogs.* *Compendium* 2001; 23 (9A): 70
Leflamme DP. *Development and Validation of a Body Condition Score System for Dogs.* *Canine Practice* July/August 1997; 22:10-15
Kealy, et. al. *Effects of Diet Restriction on Life Span and Age-Related Changes in Dogs.* *JAVMA* 2002; 220:1315-1320

Slika 1: Canineguardians.org

DRUŽENJE PSOV

-PSI NUJNO POTREBUJEJO DRUŽENJE Z DRUGIMI PSMI

Da se pes v skupini sovrstnikov dobro počuti in se v njej primerno obnaša, mora znati spretno uporabljati pasjo telesno govorico in jo tudi razumeti, poznati mora družbena pravila, torej vedeti, kaj se v skupini spodobi in kaj ne, in ta pravila tudi upoštevati. Vse to pa se lahko nauči samo, če se ima možnost nemoteno družiti z drugimi psmi.

“

*Tako kot ljudje, lahko tudi psi socialne spretnosti
razvijejo izključno med interakcijo z
drugimi psi.*

”

Primernege vedenja v družbi se moramo v življenju namreč naučiti. To ni znanje, s katerim bi se rodili. Vsem je verjetno samoumevno, da se človek, ki odrašča v izolaciji ali že samo z zelo omejenim stikom z drugimi ljudmi (npr. v stiku zgolj s svojo ožjo družino), kasneje v družbi ne bo dobro znašel. Sami tudi veste, da smo ljudje pri interakciji z drugimi lahko bolj ali pa manj spretni. In, čeprav se lahko ljudje o primernem vedenju v družbi poskušamo naučiti iz knjig in drugih virov, moramo tudi mi, če želimo dejansko razviti in izboljšati naše socialne veščine, na neki točki preprosto zakorakati med ljudi in svoje spretnosti praktično vaditi. Zakaj bi bilo potem za pse drugače?

Torej je nujno, da svojim psom še posebej v času odraščanja, ki je namenjeno intenzivnemu pridobivanju življenjskih izkušenj, med drugim omogočimo tudi kar se da veliko varnega druženja z drugimi psi. *Imeti morajo možnost in izbiro, da jih opazujejo, se jim približajo, da z njimi preživljajo čas in se medsebojno družijo. Vsako druženje mora biti seveda dobro načrtovano in organizirano ter nadzorovano, da psom zagotovimo pozitivno izkušnjo.* To z naše strani nedvomno zahteva, da se tudi mi naučimo brati znake pasje telesne govorice in pse med interakcijami ves čas pozorno opazujemo ter *svojemu psu zmeraj, kadar opazimo, da se znajde v stiski, nemudoma zagotovimo varnost.* Če naš pes iz določenega razloga ni pripravljen, da bi se približal drugim psom bolj, kot to stori sam, ga v druženje seveda nikoli ne silimo. *Ponudimo mu možnost, a zmeraj mora imeti izbiro, kako bo to priložnost izkoristil.* Enako velja tudi za druge: če pokažejo, da ne želijo, da se jim približa naš pes, tudi to seveda spoštujemo.

Nagrajevanje »lepega vedenja« do drugih psov, je v najboljšem primeru povsem nesmiselno. Kaznovanje neprimerne družabnega vedenja je škodljivo.

Če prve trditve ne razumete, si poskusite zamisliti naslednjo situacijo: kako bi se vam zdelo, če bi vas nekdo opazoval med interakcijo z drugim človekom in vas, kadarkoli bi izvedli neko družbeno primerno gesto, pohvalil in nagradil s koščkom čokolade, na primer? Si predstavljate, kako moteče bi to bilo za vaš pogovor z drugo osebo? Da o tem, kako banalna bi bila takšna situacija sploh ne govorim. Se strinjate?

Primerne vedenja se naučimo skozi opazovanje, kako se vedejo drugi ljudje, in skozi praktične izkušnje, skozi katere v vsaki družabni situaciji iz okolja samodejno prejemamo povratne informacije o posledicah našega lastnega vedenja, ki ga lahko v prihodnje nato ustrezno prilagodimo.

In enako velja za pse. Psi so prav tako živalska vrsta z izjemno visoko razvito družbeno organizacijo. Živijo v skupinah in imajo kompleksne družabne odnose. *In vsak posameznik, ki želi v skupini normalno funkcionirati, mora imeti med obdobjem socializacije priložnost opazovati druge sovrstnike in pridobiti praktične izkušnje, da lahko razvije svoje lastne socialne spretnosti do družbeno sprejemljive ravni.* Socializacija je namreč točno to: proces v obdobju odraščanja, med katerim posameznik postopoma pridobiva družabne izkušnje, da lahko tudi sam postane funkcionalni del družbe. Če te priložnosti nima, se v stiku s sovrstniki enostavno ne bo znal obnašati. Tako zelo preprosto je to.

Ne samo, da je nagrajevanje »družabnosti« naših psov torej v resnici povsem nesmiselno, saj se teh veščin tako mi kot tudi psi učimo na drug način (kar sem poskusila ilustrirati z zgornjim primerom), lahko z nagrajevanjem pravzaprav dosežemo ravno nasproten učinek, kot bi si želeli. *Vsakič, ko psa pohvalimo in nagradimo namreč preusmerimo njegovo pozornost na nas, s čimer mu odvzamemo priložnost, da bi se iz situacije dejansko naučil družabnosti.*

Usmerjena pozornost na to, kar se želimo naučiti, je namreč predpogoj, da se v naših možganih vzpostavijo biokemijski pogoji, ki omogočajo oblikovanje novih (ali krepitev že obstoječih) živčnih povezav, kar imenujemo »učenje«. In to priložnost jim s tovrstnimi »motnjami pozornosti« odvzemamo. Če torej s psom stojimo v skupini drugih psov, a ga nagrajemo za njegovo pozornost ali sodelovanje z nami, to ni socializacija z drugimi psi, čeprav ljudje pogosto zmotno mislijo, da se dogaja točno to. A ni res. *Pes se uči to, na kar se pač v določenem trenutku osredotoča – torej, v tem primeru to, karkoli že pač z njim počnemo mi.* Kvečjemu lahko hkrati poteka tudi proces habituacije, ki povzroči, da se pes v dotični situaciji postopoma preneha odzivati na druge pse v okolju. A to ni to, kar želimo s socializacijo doseči. Več o tem v nadaljevanju.

Kar pa se izjemno pogosto dogaja na takšnih skupinskih treningih, kjer torej poskušajo skrbniki pozornost svojega psa z drugih psov preusmeriti nase je, da se pes kljub trudu skrbnika, enostavno ni sposoben osredotočiti na delo z njimi, osredotočanje na druge pse pa mu z neprestanim klicanjem in/ali ukazovanjem prav tako onemogočajo. To privede do situacije, ki lahko ima celo vrsto drugih problematičnih posledic, a o tem, zakaj do tega pride in kaj se v psu (pa tudi v skrbnikih) v resnici dogaja v teh primerih, kdaj drugič. Vsekakor pa si tega ne želite in bi morali, če se vam to pogosto dogaja, s tako aktivnostjo takoj prenehati.

Bistvo, ki vam ga želim predati tokrat je torej, da moramo psu, če želimo, da se nauči primerno obnašati ob prisotnosti drugih psov, omogočiti, da lahko na njih preusmeri vso svojo pozornost in se uči iz praktičnih izkušenj, brez da ga pri tem motimo z vajami, ki zahtevajo, da svojo pozornost preusmerja k nam.

***side note* Habitucija NI socializacija!**

Socializacija se pogosto zamenjuje s habituacijo, ki povzroči, da se posameznik na določen dražljaj v okolju neha odzivati, kar je bistveno drugače, kot če se posameznik na dražljaj v okolju sicer odzove, a to stori na družbeno sprejemljiv način – česar se nauči med procesom, ki ga imenujemo socializacija. Primeren odziv je včasih res tak, da žival svojega vedenja ob pojavu dražljaja bistveno ne spremeni (= se nanj vidno ne odzove), ni pa nujno.

Za lažje razumevanje si pogledjmo naslednji primer: Socializiran odrasel pes bo ob pojavu drugega psa v daljavi najverjetneje nadaljeval svojo aktivnost in se na videz torej nanj ne bo odzval, kar je v takšnem primeru tudi ustrezen odziv. A hkrati bo socializiran pes znal primerno reagirati tudi, kadar bo drug pes pristopil do njega, kar seveda zahteva odziv z direktno interakcijo, ki pa mora biti tudi družbeno primerna. Za razliko od tega pa se na pse v (relativni) daljavi habituiran pes, sicer prav tako ne bo odzival, se bo pa pri takšnem habituiranem, ne pa tudi ustrezno socializiranem psu pojavil problem, ko se bo znašel v neposredni interakciji z njimi (če ne že prej). Takrat bo namreč primoran vzpostaviti komunikacijo (nekoga, ki se začne s teboj pogovarjati, pač ne moreš ignorirati, kajne?), pri tem pa bo brez dvoma imel težave, ker zaradi pomanjkanja socializacije, tega enostavno ne bo znal. Bodite torej pozorni, kaj v resnici na treningih s svojim psom počnete. Ga habituirate na ali socializirate z drugimi psi?

»Ampak, saj moj cilj ni, da bi se moj pes v življenju družil z drugimi psi.

Želim samo, da me uboga in lahko z njim normalno živim, druge pse pa ignorira.«

Razumem. To, da nekateri skrbniki psom ne omogočajo rednega druženja s sovrstniki je sicer problematično že samo po sebi, saj mu s tem v resnici onemogočajo zadovoljevanje njegovih osnovnih življenjskih potreb, med katere družba sovrstnikov brez dvoma spada. Psi so izjemno socialne živali in, tako kot ni etično, da v akvariju zadržujemo le eno samo ribo vrste, ki sicer živijo v jatah, tudi ni etično, če psa socialno izoliramo od sovrstnikov. A tudi o tem v tokratnem članku ne bom razpredala.

Ima pa takšno razmišljanje še drug, čisto praktičen problem: tako rekoč neizogibno je namreč, da se vsak pes v svojem življenju, tudi če mu to poskušamo namerno onemogočati, ne bo vsaj občasno in vsaj na razdalji srečal z drugimi psi.

V takšnih situacijah se bo pes, ki ni imel možnosti razviti svojih socialnih veščin in se naučiti o pasji komunikaciji, počutil vsaj izjemno neprijetno, zelo verjetno pa celo precej prestrašeno. Ponovno bo najlažje, če si v podobni situaciji zamislite sebe. Ne bo namreč sposoben oceniti, kakšne namere ima približujoči se mu pes.

Negotovost o dogajanju v naši okolici pa v vseh nas naravno vzbudi neprijetne občutke in v naših telesih sproži stresni odziv. Pasja vedenja, povezana s stresnim odzivom, pa so točno tista vedenja, ki jih ljudje dojemajo kot problematična: lajanje, zaganjanje, renčanje, ali pa skrivanje in beg.

Nič od tega ni nekaj, kar si skrbniki želimo, da naši psi počnejo, kajne? Niti ne zato, ker to pomeni, da nas potem ostali ljudje »grdo gledajo« in veljamo za nekoga z nevzgojenim psom, a meni osebno bistveno pomembneje: tega ne želim predvsem zato, ker se zavedam, da takšno vedenje pomeni, da je psu izjemno nelagodno. Iz istega razloga psom nikoli in nikdar za – po naših kriterijih - »*neprimerno vedenje*« do drugih psom ne smemo kaznovati, niti kregati. Raje se vprašajmo, zakaj so se počutili tako neprijetno, da se je to izrazilo v takšnem vedenju. *Želim si, da mi pes zaupa in se v stiski obrne po mojo pomoč. Če ga, kadar je v stiski, kaznujem, tega vsekakor ne bom dosegla.*

Seveda pa si želim predvsem, da se moj pes v čim več življenjskih situacijah počuti sproščeno in zadovoljno. Upam in verjamem, da to želite tudi vi. In sproščeno se bodo naši štirinožni prijatelji ob prisotnosti drugih psom počutili samo, če jih bodo imeli možnost spoznati in se naučiti za svojo vrsto primerne komunikacije. To pa bodo najlažje in najhitreje dosegli, če se bodo lahko vsaj občasno nemoteno družili z drugimi predstavniki svoje vrste. Idealno že v obdobju odraščanja, ki je temu posebej namenjeno, če ste to priložnost že zamudili, pa so se psi, tako kot mi, sposobni učiti skozi celo življenje.

Še zmeraj mu lahko to možnost torej omogočite.

-Eva Veler

Križanka

najdi besede

K	T	A	S	R	E	S	M	R	Č	E	K
S	K	I	N	O	L	O	G	I	J	A	T
Z	T	H	C	T	Z	K	D	R	P	R	P
F	P	R	C	T	O	G	D	R	A	T	A
B	T	E	D	W	Z	M	I	L	A	M	S
U	H	S	S	E	O	B	S	T	I	L	J
Č	K	E	E	I	O	A	Ž	P	R	A	A
W	O	O	F	L	W	D	O	N	A	D	Š
E	S	B	J	E	K	I	G	C	L	I	O
P	T	Š	G	R	T	Z	A	A	A	Č	L
E	K	O	L	I	D	E	K	T	H	E	A
I	G	R	A	Č	A	A	E	H	D	K	T

WOOF

DLAKA

ŽOGA

ROTTWEILER

KOST

IGRAČA

MLADIČEK

PRIBOLJŠKI

PES

KINOLOGIJA

PASJA ŠOLA

SMRČEK

Kinološko društvo Slovenska Bistrica

ZIMSKE
Pasje uvile

Pridružite se nam

**VSAKO NEDELJO OB 9:00 NA
KINOLOŠKEM DRUŠTVU
SLOVENSKA BISTRICA**

NAVEZANOST

SOCIALIZACIJA

UČENJE OB IGRI

**CENA: 5€/OBISK ALI
PAKET 5 URIC 20€**

ANA 031 298 138

NUŠA 040 541 396

**KINOLOŠKO DRUŠTVO SLOVENSKA BISTRICA ZGORNJA BISTRICA
13, 2310 SLOVENSKA BISTRICA**

AVTORJI ČLANKOV:

Anja Jug
Nuša Bezjak
Ahaj Maruša Dr. Vet. Med.
Eva Veler

UREDILA:

Nuša Bezjak

GLASILO IZDALO:

Kinološko društvo Slovenska Bistrica

IZVOD:

02/23